

УЗРОЦИ ШКОЛСКОГ НЕУСПЕХА

**Јела Станојевић, педагог
стручна служба Техничке школе ГСП**

Једна од дефиниција, према Ј. Ђорђевићу, под неуспехом у школи може се подразумевати:

- ▶ “опадање постигнућа у учењу и пад одређеног нивоа знања”, што се може објаснити индивидуалном интелектуалном способношћу и развојем ученика, као и срединским факторима, утицајима породице, школе и других чинилаца.

- ▶ Неуспех ученика у школском учењу условљен је узајамним деловањем различитих чинилаца.
- ▶ Тешко је утврдити шта је узрок, а шта последица неуспеха, па самим тим класификовати чиниоце школског неуспеха.

Најчешће се школски неуспех ученика повезује са три широке групе фактора:

- ▶ 1) **Друштвено –економске факторе** (развијеност и карактеристике шире друштвене средине, породични односи, социоекономски статус и структура породице, очекивања родитеља и вршњака, вршњачки односи, итд.);
- ▶ 2) **Соматско –психолошке факторе** (здравствено–физичко стање, карактеристике особе која је означена као неуспешна (интелигенција, вредности, самопоштовање, очекивања, процена самоефикасности, стил учења, претходно знање, итд.);
- ▶ 3) **Школске факторе** (наставни план и програм, обученост наставника за васпитно–образовни рад, примена нових наставних метода, односи између ученика и наставника, очекивања наставника, начин оцењивања ученика, итд.).

- ▶ Школски неуспех, дакле, није искључиво учеников проблем већ представља производ сложеног процеса социјалне интеракције, односно заједничке активности свих учесника школске ситуације.

Неуспешни ученици не представљају хомогену групу, односно међу њима постоје разлике у погледу разлога неуспешности због чега се у литератури наводе различите типологије неуспешних ученика

Мендел и Маркус (према: Bleuer & Walz, 2002) говоре о шест типова неуспешних ученика:

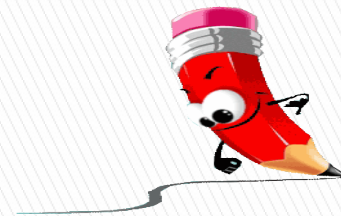
- ▶ 1) **инертни типови**, неуспешни ученици који су лакоумни, немотивисани и склони оклевању у већини активности
- ▶ 2) **анксиозни неуспешни**, ученици који желе да буду бољи али, због превелике напетости, не могу ефикасно да уче
- ▶ 3) **истраживачи идентитета**, неуспешни ученици који су толико обузети откривањем сопственог идентитета, да их то удаљава од испуњавања школских задатака и обавеза (имају проблем фокусирања на постигнуће)

4) **варалице**, неуспешни ученици који су импулсивни, склони манипулацијама и који не виде сврху успеха у школи (имају проблем фокусирања на постигнуће)

5) **тужни неуспешни**, ученици које карактерише депресивност и ниско самопоштовање и којима недостаје енергија потребна за школски рад и учење

6) **пркосни неуспешни**, ученици који неуспех виде као чин побуне (стереотипно виђење неуспеха)

СТИЛОВИ УЧЕЊА:

▶ УСПЕШНИ УЧЕНИЦИ

- ▶ префирирају самостално учење у тихом окружењу, нису склони конформизму
- ▶ писмено провера знања, јер су независнији
- ▶ упорни
- ▶ мотивисанији
- ▶ перцептуално јачи
- ▶ према аудитивном модалитету показују одбојност
- ▶ тест је за ове ученике погоднији (ученици са визуелном оријентацијом)

▶ НЕУСПЕШНИ УЧЕНИЦИ

- ▶ преферирају формално дизајнирано окружење, склони конформизму
- ▶ усмено испитивање, учење у касним преподневним сатима
- ▶ мање упорни
- ▶ мање мотивисани
- ▶ мање истрајни и одговорни
- ▶ преферирају учење уз помоћ аудитивних модалитета
- ▶ уче на различите начине (самостално, у групи, у пару са вршњаком), на тесту показују ниже постигнуће

Истраживање о узроцима школског неуспеха:

- ▶ Истраживање о узроцима школског неуспеха било је спровдено у нашој школи, на узорку од 120 испитаника на крају првог полугодишта ове школске године.
- ▶ Анкета је била анонимна, а питања су се односила на откривање узрока школског неуспеха ослањајући се највише на школске факторе.

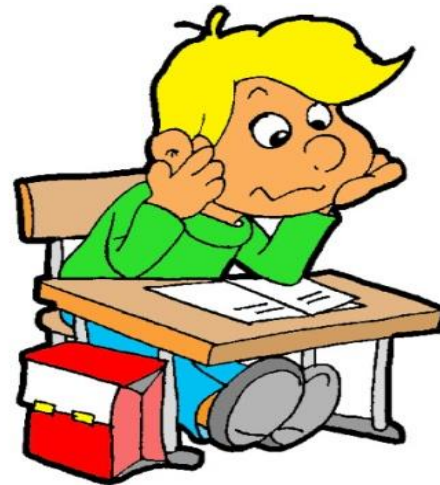

Резултати су показали следеће:

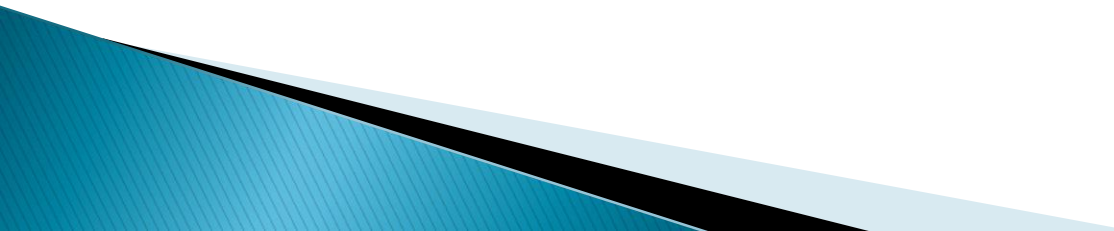
- ▶ 1. Наши ученици просечно по завршетку наставе уче око пола сата 18 %, до 1 сата 26%, а 22% ученика уопште не учи после завршетка наставе.
- ▶ Више од 1 сата дневно учи 20% ученика. Односно, око 40% ученика по завршетку наставе или не учи или учи око пола сата дневно.

2. Када ученици највише уче?

- ▶ Ученици највише уче пред контролну вежбу и то око 60% ученика, а оне и нису чест облик провере знања ученика.

Разлози које наводе због чега највише уче пред контролну вежбу су :

- ▶ тада је најбитније
  - ▶ да би добио позитивну оцену
  - ▶ оне се углавном најављују па могу да се припремим
  - ▶ не морам да учим када немам контролни ...
-

3. Фактори који ученике ометају у извршавању школских обавеза и постизању бољег успеха, рангирани су на следећи начин:

1. Неки предмети су сувише тешки (41%)
2. ТВ, компјутер, телефон (38%)
3. Лењ сам у извршавању школских обавеза, немам радне навике (36%)
4. Учим напамет, не умем да издвојим битно од небитног (34%)
5. Тешко се концентришем на рад (31%)
6. Недовољно јасни начини предавања наставника (23%)
7. Здравствени проблеми, породична ситуација (20%)
8. Неодговарајући однос наставника према ученику (19%)
9. Незаинтересован сам за школу (10%), незаинтересованост родитеља за мој школски успех (7%)
10. Не слушам наставника на часу кад предаје и испитује (10%) и изостајање са наставе (7%).

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

